

Poznámky k cestě za magisterskou diplomovou prací

Mgr. Pavlína Mazáčová, Ph.D., KISK, jaro 2017
pmazacov@phil.muni.cz

Jak začít?

- ▶ Nejdřív znát **pravidla hry**
- ▶ Postup při zadávání a vedení kvalifikačních prací upravuje směrnice děkana
- ▶ Nejdůležitějším počinem je **volba tématu práce** a s tím úzce související **volba vedoucího práce (školitele)**
- ▶ Téma si volíte po dohodě s vedoucím práce na základě vlastního zájmu a zaměření, ale **v souladu s profilem absolventa studijního oboru ISK + případně profilační = větvové t.**

Název práce

- ▶ Stručný, ale výstižný (pro čtenáře), navíc: **Název je výkladní skříň práce!**
 - Např. název práce **Šikana** je zcela nevhodný, neboť je příliš stručný a čtenář nepozná ani to, jestli se práce bude týkat školní třídy nebo závodních silničních okruhů.
- ▶ Nezapomeňte: Delší názvy se hůře překládají do angličtiny!
- ▶ Název v Čj i Aj musí být definitivně zadán v IS MUNI do 31. 3., pokud je prvním (řádným) termínem obhajoby červen nebo září, případně později s ohledem na další termíny obhajob

Kdy asi tak začít pracovat?

- ▶ Platí jednoduché pravidlo: **čím dříve, tím lépe!**
- ▶ Empirické práce vyžadují času ještě více.

Náležitosti Mgr. práce

- ▶ Viz <http://kisk.phil.muni.cz/cs/povinnosti>
- ▶ Rozsah
 - Pro diplomovou (Mgr.) práci je stanoven povinný minimální rozsah 140 000 znaků včetně mezer. Započítává se obsah, vlastní text a poznámkový aparát.
 - Mimo povinný rozsah stojí titulní listy, seznam použitých zdrojů a přílohy.
- ▶ Formální náležitosti
 - Práce musí obsahovat postupně titulní list, bibliografický záznam diplomové práce, anotaci a klíčová slova v češtině i angličtině, podepsané prohlášení o původnosti, obsah, vlastní text, soupis použité literatury, poznámkový aparát. Bez těchto náležitostí nebude práce přijata.
 - Na konec práce před zadními deskami TIŠTĚNÉ verze je do vazby přidán **PROJEKT** diplomové práce

Formální náležitosti práce

Obsah

... Při desetinném číslování se za poslední číslicí nikdy nedělá tečka, a to ani v názvech kapitol v textu práce!

OBSAH (příklad)

Úvod.....	8
1 Teoretická část.....	9
1.1 Současný stav poznání.....	10
1.2 Kritická analýza pramenů	18
2 Empirická část.....	24
2.1 Výzkumný problém.....	24
2.2 Výzkumné hypotézy.....	25
2.3 Výběr respondentů.....	31
2.4 Použité výzkumné metody.....	35
2.4.1 Kvalitativní metody.....	36
2.4.2 Kvantitativní metody.....	38
3 Výsledky.....	44
4 Diskuse.....	60
5 Závěr.....	72
6 Seznam použité literatury.....	74
7 Přílohy.....	78

Struktura práce

Úvod

Nepříliš zkušení autoři by měli **psát úvod až na konec!**

Doporučovaný postup:

1. Napsat text práce.
2. Napsat závěr práce (popsání významu a shrnutí výsledků).
3. Vytvořit úvod – sepsat cíle tak, aby korespondovaly s výsledky v závěru.

ÚVOD

První částí, která se týká tématu práce, je úvod. Obvykle se úvod nečísluje, ale když se rozhodnete uvést 1 ÚVOD, je to v pořádku. Tato kapitola má čtenáře uvést do problematiky a blíže popsat předmět vlastní kvalifikační práce. Autor by měl zhodnotit aktuálnost řešené problematiky, základní východiska a načrtnout to, co má práce přinést. Součástí úvodu jsou i základní teze či hypotézy, které má kvalifikační práce potvrdit nebo vyvrátit – např. Vede užívání dusíkatých hnojiv k nárůstu škodlivin v bramborách?

Cíle kvalifikační práce nemusí být vyjádřeny explicitní otázkou, ale je nutné je jasně popsat. Na takto stanovené cíle nebo původní teze je potřeba odpovědět v závěru kvalifikační práce.

V úvodu nemá cenu se příliš rozepisovat, optimální délka úvodu činí cca 1 stránku A4. Pokud jste milovníci citátů a mott, v úvodu je možné motto využít, jinde v textu práce by již působilo rušivě.

Struktura práce

Teoretická část práce

Teoretická část práce se (nezkušeným autorům) píše lépe než část empirická – je lepší začít tady

- Nejprve stanovení osnovy, o čem všem chcete psát a v jakém rozsahu
- Teoretická část by měla tvořit rozsahem **minimálně 1 / 3** celé práce

1 TEORETICKÁ ČÁST

Jedná se o shrnutí současného stavu řešení vymezené problematiky, kterou se ve své kvalifikační práci zabýváte. Toto shrnutí se provádí na základě provedené literární rešerše, a to jak ze zdrojů domácích (českojazyčných), tak i ze zdrojů zahraničních.

Je vhodné uvést, které myšlenky a s jakými vylepšeními by mohly být použity při dalším zpracování dané problematiky. Teoretická část práce by neměla být tvořena pouhými vedle sebe položenými výpisky z použité literatury. Jde o **kritickou analýzu a konfrontaci** těchto dostupných pramenů.

V teoretické části práce musí být zřejmé, co jsou myšlenky převzaté (pak je nutná jejich citace – viz dále) a co jsou analýzy a vývody vlastní. **Teoretická část práce ale nesmí být vlastní úvahou nad daným tématem!** Pro psaní teoretické části práce nepoužívejte jako informační zdroj skripta, populární literaturu, omezte používání webových stránek. Opírejte se zejména o monografie, vědecké a odborné časopisy. Dejte pozor i na stáří zdrojů. Informační zdroje starší než 15 let již považujte za zastaralé a v práci se jim spíše vyhýbejte!

Struktura práce

Empirická část práce

Mějte na paměti, že:

- vy sami znáte práci dobře a spousta věcí je vám jasných
- nezasvěceným čtenářům – je jím i OPONENT práce – spousta věcí jasná nebude a budou chtít vědět i detaily, které vy sami považujete za nepodstatné
- preciznost a dodržování naznačeného postupu je cesta k úspěchu

2 EMPIRICKÁ ČÁST

Empirickou část práce je také možné nazvat jako **praktickou část nebo metodologickou část**. Pokud v rámci své práce provádíte nějaké výzkumné šetření, zejména kvantitativního typu, je v této části práce vhodné uvést zejména:

1. Vymezení a formulaci výzkumného problému.
2. Jednoznačné vymezení a explicitní formulaci cílů výzkumu.
3. Formulaci výzkumných otázek.
4. Formulaci výzkumných hypotéz.
5. Popis výzkumného vzorku a způsobu jeho pořízení.
6. Popis použitých výzkumných metod, technik a konkrétních výzkumných nástrojů.
7. Popis použitých technik statistické analýzy dat.
8. (Popis provedení předvýzkumu a jeho závěrů.)
9. Charakteristika způsobu provedení vlastního výzkumného šetření

Zkrátka v empirické části práce popíšete, jak jste práci realizovali. Svůj **postup popíšete do té míry podrobně, aby byl reprodukovatelný a bylo možné jej ověřit.**

Struktura práce

Výsledky

- množství tabulek a grafů – volit přísně účelně
- jednotná grafická a vizuální úprava používaných tabulek a grafů
- rozlišení grafů a diagramů!

3 VÝSLEDKY

V práci uveďte všechny zjištěné výsledky. Měly by zde být především výsledky, které přispívají k zodpovězení formulovaných výzkumných otázek.

Údaje z tabulek neuvádějte znovu v textu. Pozor také na duplikaci údajů obsažených v tabulkách a grafech. Je zbytečné zanášet do grafu údaje, které jsou již jednou uvedeny v tabulkách. Graf má opodstatnění tehdy, když znázorňuje něco, co z tabulky není patrné, např. nějakou tendenci, trend, extrapolaci atd. Každá tabulka a graf však musí být v textu zmíněny (zjednodušeně řečeno: tabulka ukáže data, která jsou dále okomentována v textu).

Věnujte také zvýšenou pozornost popiskům obrázků a tabulek, zkontrolujte popis os v grafech. Tabulky by měly být co nejjednodušší. Vertikální čáry v nich nejlépe nepoužívejte vůbec a počet čar horizontálních omezte na minimum.

Musí být zřejmé, nejen které statistické testy byly použity, ale také zda jsou pro ně splněny předpoklady (např. normální rozložení, pokud to test vyžaduje).

Samozejmě můžete použít barevné grafy či tabulky. Je ale dobré si uvědomit, že se hodnotí obsah, nikoliv barevnost. Klidně tedy vystačíte jen s černou a bílou barvou (to samozřejmě nemusí platit pro fotografie nebo obrázky). Pokud použijete barevné grafy, měly by být (pokud možno) rozlišitelné i v černobílém provedení.

Struktura práce

Diskuse

- **nejdůležitější**, ale také **nejobtížnější** částí celé práce
- Napsání vyžaduje velké množství času
- musí korespondovat s otázkami a cíli uvedenými v úvodu práce a také v projektu

4 DISKUSE

Diskusi bývá dobré začít shrnutím a interpretací vašich výsledků. Ale pozor, diskuse není popis dosažených výsledků. **Smyslem diskuse je interpretace, tedy vysvětlení získaných výsledků.** V rámci diskuse musíte objasnit, co dosažená „čísla“ znamenají, co říkají, proč to tak je a co z toho vyplývá.

Diskuse ale musí také ukázat, **jak výsledky zapadají do toho, co je o dané problematice známo.** Musíte diskutovat jak soulad získaných výsledků s výsledky již publikovanými a uvedenými v literatuře, tak ale i jejich nesoulad. Domníváte-li se, že jsou vaše výsledky zcela nové, pak vysvětlete, v čem je jejich originalita. Pokud je nesoulad mezi výsledky vašimi a jiných badatelů, pak je nutné vysvětlit, čím k tomu mohlo dojít.

Výzkumy v oblasti společenských věd ovlivňuje celá řada intervenujících proměnných a dalších faktorů. Je dobré upozornit i na jejich vliv a snažit se tyto intervenující proměnné identifikovat.

Můžete i naznačit, jakým směrem by se měl ubírat další výzkum. Můžete i formulovat nové hypotézy, které by měly být v budoucnu testovány. Pořadí diskutovaných okruhů by mělo být stejné jako bylo uváděno v úvodu práce.

Struktura práce

Závěr

- vhodné psát jako předposlední část práce
- nepíše se lehce (tendence opakovat se)
- spíše stručný a výstižný
- shrnutí dosažených výsledků a poznatků
- zabírá cca 2 stránky textu

5 ZÁVĚR

V závěru autor hodnotí celou svou kvalifikační práci a porovnává dosažené výsledky s tezemi a cíli, které si stanovil na začátku práce.

V závěru je důležité určitým způsobem reflektovat na zadání kvalifikační práce, tj. prezentovat výsledky, navrhnout řešení nebo zdůvodnit, proč výzkum v této oblasti nevedl k dobrým výsledkům. **Po přečtené závěru by mělo být každému zcela jasné, o čem vaše práce pojednává a čeho jste dosáhli, aniž by z vaší práce přečetl jakýkoliv jiný text.**

Součástí závěru by měla být i jasně specifikovaná doporučení pro praxi a možnosti praktického využití vámi dosažených výsledků.

Závěry vaší práce a doporučení pro praxi by měly být v souladu s profilem absolventa obou. To znamená, že například praktické využití svých výsledků byste měli orientovat do oborového kontextu, do kontextu pracovních pozic a prostředí daných profilem.

Struktura práce

Použité informační zdroje

- všechny citované informační zdroje jsou použity v textu práce
- nestane se, že v textu je citován pramen, který není uveden v přehledu použitých informačních zdrojů
- v přehledu by se neměl objevit pramen, o kterém není řeč v textu

6 POUŽITÉ INFORMAČNÍ ZDROJE

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Řadí se abecedně podle příjmení prvního z autorů daného informačního zdroje nebo jiného prvního znaku citace (např. www u webových stránek).

Informační zdroje musí být ocitovány v souladu s ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2. Počet použitých pramenů by neměl klesat pod 30, protože jinak to svědčí o nedostatečné teoretické přípravě autora práce. Měly by se objevovat zejména publikace monografické a časopisecké. Dobře působí uvedení cizojazyčných zdrojů.

Na naprosto nezbytně nutné minimum omezte citace z internetu!!! Internet není důvěryhodný zdroj informací! Na rozdíl od monografií, učebnice nebo odborných časopisů nepodléhají texty vyvěšované na internetu zpravidla žádnému recenznímu řízení nebo odborné supervizi.

Struktura práce

Přílohy

- mají samostatný obsah se samostatným číslováním částí
- obvykle se značí římskými číslicemi
- také stránky s přílohami by měly být očíslované.

7 PŘÍLOHY

I. Seznam použitých symbolů.....	79
II. Dotazník.....	80
III. Metody statistické analýzy.....	84
IV. Ukázky z prací žáků.....	86

Přílohami mohou být jakékoli materiály, které mají přímou souvislost s vlastní prací. Zpravidla jde o větší obrázky, tabulky, grafy nebo např. pozorovací protokoly z praktického výzkumu, seznam zkratk a použitých symbolů, detailnější popisy jednotlivých částí výzkumného pole atd. Pro rozhodnutí, zda např. tabulku zařadit do textu, nebo do přílohy, by měla sloužit tato otázka: **Nakolik je tato tabulka (graf, obrázek...) nezbytná pro porozumění textu?** Některé z těchto z těchto tabulek, grafů, obrázků atd. totiž značně pomohou čtenáři v porozumění textu a myšlenkovému kontextu s předchozími částmi. V opačném případě by vše mělo být umístěno v příloze.

Zásady pro vypracování

Členění kapitol

Všechny kapitoly uvedené nadpisem 1. řádu musí vždy **začínat na nové, samostatné stránce!** A to i v případě, pokud by z předchozí kapitoly zasahovalo na danou stránku jediné slovo.

ÚVOD

ŠPATNĚ!

1 TEORETICKÁ ČÁST

Zásady pro vypracování

Psaní textu

Text kvalifikační práce se píše buď v **1. osobě čísla množného** (viz 1. příklad), protože práci děláte se svým vedoucím, tedy „my“ (**POZOR!** I když jste dívka a vedoucí vaší práce je žena, používá se v textu tzv. nepříznakové neboli generické maskulinum – tedy zjistili jsme, vyhodnotili jsme atd.); nebo v **trpném pasivu** (viz 2. příklad). Nejméně obvykle – a většina kateder to nedoporučuje – se používá 1. osoba čísla jednotného (viz 3. příklad), ani v případě, kdy vám vedoucí s prací příliš nepomáhá.

1. příklad

Před vlastním provedením výzkumu jsme dotazník zadali skupině deseti náhodně vybraných respondentů, kterým jsme dali dotazník k vyplnění. Poté jsme výsledky vyhodnotili a na jejich základě jsme upravili původní znění dotazníků tak, že formulace některých položek jsme zjednodušili.

2. příklad

Před vlastním provedením výzkumu byl dotazník zadán skupině deseti náhodně vybraných respondentů, kteří obdrželi dotazník k vyplnění. Poté byly výsledky vyhodnoceny a na jejich základě došlo k úpravě původního znění dotazníků tak, že formulace některých položek byly zjednodušeny.

3. příklad

Před vlastním provedením výzkumu jsem dotazník zadal skupině deseti náhodně vybraných respondentů, kterým jsem dal dotazník k vyplnění. Poté jsem výsledky vyhodnotil a na jejich základě jsem upravil původní znění dotazníků tak, že formulace některých položek jsem zjednodušil.

Zásady pro vypracování

Číslování stránek

Stránky se číslují arabskými číslicemi umístěnými buď nahoře ve prostřed nebo nahoře na vnějším okraji stránky nebo dole ve prostřed nebo dole na vnějším okraji stránky. Titulní stránka práce ani formální stránky práce se nečíslují. První číslovanou stránkou práce je Obsah. Přílohy je možné číslovat zvlášť.

26

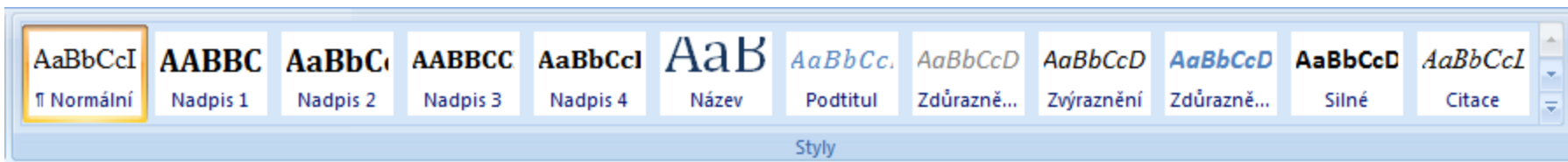
26

26

26

Zásady pro vypracování

Nadpisy

V záložce „Styly“ MS Word nadefinujte vzhled normálního textu a cca 4 řádů nadpisů. Jednotlivé řády nadpisů by se měly vizuálně lišit. Nadpisy by měly být odlišné od normálního textu. Nadefinování stylů vám usnadní práci a umožní automatické vygenerování obsahu.

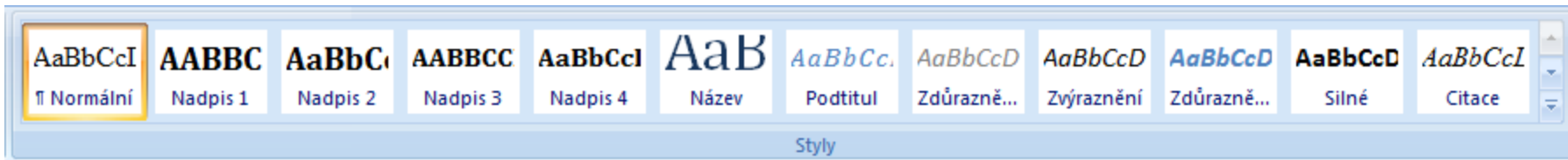
1 NADPIS PRVNÍHO ŘÁDU

1.1 Nadpis druhého řádu

1.1.1 NADPIS TŘETÍHO ŘÁDU

1.1.1.1 Nadpis čtvrtého řádu

Normální text práce. Tento systém umožňuje dobré vizuální rozlišení jednotlivých nadpisů a jejich odlišení od vlastního textu práce. Celá práce pak vypadá přehledně a čtenáři se v ní lépe orientují.

Zásady pro vypracování

Vlastní text práce

Styl vlastního textu práce nadefinujte v záložce „Styly“ MS Word jako okénko „Normální“. Grafické stránce práce věnujte náležitou péči. Vizuální dojem je obvykle to první, co na čtenáře z práce působí a také to první, co na práci hodnotí! Nekvalitní formální stránka práce do jisté míry znehodnocuje i její obsah!

Vlastní text práce definuje okénko „Normální“ v záložce styly. Neexistují žádná závazná pravidla, který font máte použít. Dodržujte však následující zásady:

1. Každý nový odstavec začíná odsazením v rozsahu 5 mezer.
2. Používejte řádkování 1,5 aby byl text přehlednější a čtenář si mohl do textu eventuálně vpisovat tužkou poznámky.
3. Používejte zarovnání do bloku.
4. Nepoužívejte žádných exotických fontů! Optimální je Times New Roman, Ariel, Cambria, Calibri.
5. Velikost písma normálního textu by měla být 12 pt.
6. Šetřete s přílišným zvýrazňováním textu pomocí **boldu**, *kurzívy* nebo podtržení. Nepíšete skripta.
7. Vhodné je použít funkci „Dělení slov“. Zamezí velkým mezerám mezi slovy a umístováním předložek na konec řádků.
8. Dbejte na zásady českého pravopisu!

Zásady pro vypracování Obrázky

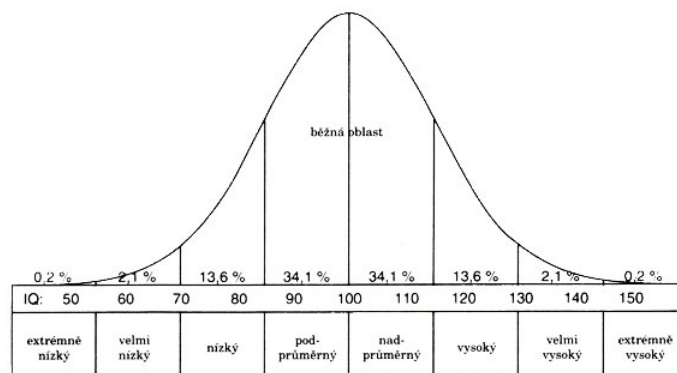
Obrázek umístěný v textu by měl zaujímat max. třetinu stránky. Větší obrázky již patří do příloh. Nepoužívejte obrázky formátů .bmp a .tiff, neboť představují veliké objemy dat. Pod obrázek, zejména jde-li o graf s řadou zkratk a symbolů, je vhodné umístit vysvětlivky, kde symboliku použitou v grafu vysvětlíte. Je-li obrázek převzatý, nezapomeňte citovat jeho zdroj. Obrázky není nutné rámovat.

Jeden obrázek nahradí tisíc slov. Tato moudrost je stále platná, ale při zařazování obrázků do textu je nutné zvážit následující:

1. Je skutečně nutné zařadit obrázek do textu? Nebyl by vhodnější v příloze?
2. Nakolik pomůže obrázek objasnit smysl textu?

Pokud do práce vkládáme více obrázků, je potřeba je očíslovat. Tak na ně můžete později odkazovat z textu i v seznamu obrázků a tabulek na konci práce, pokud těchto grafických prvků máte více a seznam psát budete. Titulek, který charakterizuje obrázek, společně s číslem umístíme nad obrázek. Obrázky značíme arabskými číslicemi a popisem umístěným nad obrázek:

Obr. 1 Gaussova křivka rozložení IQ v populaci

Vysvětlivky:

Zásady pro vypracování Tabulky

Pro použití tabulek platí analogická pravidla jako pro použití obrázků. Rozsáhlé tabulky patří do příloh. Pokud je tabulka, nebo údaje v ní uvedené převzaté, je nutné ocitovat zdroj. Použitou symboliku je opět možné objasnit ve vysvětlivkách. **Údaje v tabulkách, grafech a v textu by se neměly opakovat!** V tabulce neplývejte barvami – obvykle pouze znesnadníte čitelnost údajů.

Prezentace dat v tabulkách je vhodná tam, kde je potřeba přehledně ukázat strukturovaná data. Při sestavování tabulek dbejte těchto zásad:

1. Každá tabulka musí být sama o sobě srozumitelná (i bez použití textu, do něhož patří).
2. V každém poli tabulky se uvádí jen jedno číslo nebo znak.
3. Přednost znázornění se řídí předpokládaným zájmem uživatele.
4. V tabulce by se neměly používat rozdílné měrné jednotky (kombinace dvou jednotek téže veličiny – např. cm a m).
5. Je třeba volit vhodný typ písma.
6. Obsahuje-li tabulka větší počet sloupců a řádků, je žádoucí je očíslovat.
7. **Tabulky se značí obvykle římskými číslicemi a popisem umístěnými nad tabulku.**

Tab. VII Přehled základních poruch dle MKN 10

SYNDROM	OZNAČENÍ
akutní intoxikace	F1x.0.
škodlivé užívání	F1x.1.
syndrom závislosti	F1x.2.
odvykáací stav	F1x.3.
odvykáací stav s deliriem	F1x.4.
psychotická porucha	F1x.5.
amnestický syndrom	F1x.6.

Vysvětlivky:

Zásady pro vypracování

Odkazy v textu

Pomocí odkazů v textu označujete části textu, které jste do práce převzali z informačních zdrojů. Zároveň uvádíte, ze kterých zdrojů jste odkaz čerpali. To lze udělat dvojím způsobem. Prvním z nich je pomocí horního indexu a **poznámky pod čarou**. Vkládání čísel poznámek je v MS Word automatické. Součástí odkazu pod čarou je i uvedení čísla konkrétní stránky, na které se citovaný text nachází.

Syndrom závislosti lze definovat jako soubor psychických (kognitivních, emočních, behaviorálních) a somatických změn, které se rozvinuly v důsledku opakovaného užívání psychoaktivní látky¹.

Pokud chceme jasně a přesně vymežit, odkud kam je uveden převzatý text, lze to udělat takto:

Wágnerová uvádí, že syndrom závislosti lze definovat jako soubor psychických (kognitivních, emočních, behaviorálních) a somatických změn, které se rozvinuly v důsledku opakovaného užívání psychoaktivní látky¹.

V některých případech se k označení doslovně citovaného textu používá i kurzíva, není to však příliš vhodné:

Wágnerová uvádí, že *syndrom závislosti lze definovat jako soubor psychických (kognitivních, emočních, behaviorálních) a somatických změn, které se rozvinuly v důsledku opakovaného užívání psychoaktivní látky¹*.

¹VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál, 2004. s. 548.

Zásady pro vypracování

Odkazy v textu

Druhou možností je **vyznačení odkazu v textu**, kde se uvádí příjmení autora, letopočet vydání publikace a stránka, na které se v dané publikaci nachází citovaný text. Příslušný informační zdroj je pak uveden v přehledu použitých informačních zdrojů na konci práce. Tam se však uvádí již bez konkrétní strany, kde je umístěn citovaný text.

Syndrom závislosti lze definovat jako soubor psychických (kognitivních, emočních, behaviorálních) a somatických změn, které se rozvinuly v důsledku opakovaného užívání psychoaktivní látky (Wágnerová, 2004, s. 548).

Pokud chceme jasně a přesně vymežit, odkud kam je uveden převzatý text, a pokud je jméno autora přímo součástí textu, jde to udělat takto:

Wágnerová (2004, s. 548) uvádí, že syndrom závislosti lze definovat jako soubor psychických (kognitivních, emočních, behaviorálních) a somatických změn, které se rozvinuly v důsledku opakovaného užívání psychoaktivní látky.

Při odkazech přímo v textu se uvádějí vždy maximálně tři autoři, jejichž jména jsou oddělena čárkou: (Henningfield, Keenan, Clarke, 1996, s. 252).

Je-li autorů práce více než tři, používá se při odkazu v textu zkratky „et al“ (pocházející z latinského et alii = a ostatní): (Wolkow et al, 2001, s. 1875). V přehledu použitých informačních zdrojů na konci práce se však již uvede kompletní výčet autorů, pokud je součástí citovaného díla.

Kterak nebýt plagiátorem

- ▶ **Citujte, citujte, citujte.** Vše, co v práci není vaše originální původní myšlenka, musí být ocitováno s uvedením zdroje, kde jste danou informaci získali.
- ▶ Teoretickou část práce sestavte především z již publikovaných a ověřených poznatků a informací. Na vlastní úvahy a vývody zde není příliš místo.
- ▶ Praktickou část práce postavte naopak především na vlastních závěrech, vlastních interpretacích a vlastních myšlenkách.
- ▶ V diskusi **komparujte** vámi zjištěné výsledky s těmi již publikovanými a s teoretickými předpoklady.
- ▶ Nevypadá vůbec dobře, když citujete celé **dlouhé pasáže z jednoho díla**. Nesvědčí to ani o vaší invenci, ani o vaší píli, ani o množství prostudované literatury.

Kterak nebýt plagiátorem

- ▶ Vedoucí kvalifikační práce je povinen se ve svém posudku vyjádřit k jakékoliv zjištěné nenulové míře shody.
- ▶ **Ne každá shoda textů znamená, že jeden z nich je plagiátem!!!**
- ▶ Míru shody nelze posuzovat mechanicky. Vždy tak musí učinit člověk. I vysoká míra shody může být v pořádku (např. při rozborech dokumentů, literárních děl, legislativních norem atd.).
- ▶ Nejste-li si jisti svým svědomím, použijte před odevzdáním práce pro kontrolu služeb **jakovejcevejci**, která vám práci překontroluje.
- ▶ **Práce označená jako plagiát nesmí být připuštěna k obhajobě!**

Bibliografická citace

- ▶ Způsob, jakým se provádí zápis (citace) použitých informačních zdrojů, upravuje norma **ČSN ISO 690**, která se zabývá tištěnými informačními zdroji a norma **ČSN ISO 690-2**, která se zabývá elektronickými informačními zdroji.
- ▶ Pokud si s citacemi nevíte rady, nebo si nejste jisti, použijte elektronický **Generátor citací**, který po vložení údajů vygeneruje citaci za vás:
- ▶ <http://www.citace.com/vytvorit-citaci>

Knižní (monografická) publikace

Model citace:

PŘÍJMENÍ, Jméno. *Název díla: podnázev díla.*
Označení vydání. Místo vydání: Jméno
nakladatele, rok vydání. Rozsah díla.
Standardní číslo

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. 207 s. ISBN 80-85931-79-6.

CHRÁSKA, M. *Didaktické testy*. 2. doplněné vydání. Brno: Paido, 1999. ISBN 80-85931-68-0.

Křestní jméno autora je možné uvádět buď v plném znění, nebo pouze iniciálou.

Knižní (monografická) publikace

Pokud je více autorů, vypadá citace takto:

KOLÁŘ, Zdeněk, Věra RAUDENSKÁ a Věra FRÜHAUFOVÁ. *Didaktické znalosti a dovednosti učitele*. Ústí nad Labem: PF UJEP, 2001. 199 s. ISBN 80-7044-361-8.

KOLÁŘ, Z., RAUDENSKÁ, V., FRÜHAUFOVÁ, V. *Didaktické znalosti a dovednosti učitele*. Ústí nad Labem: PF UJEP, 2001. 199 s. ISBN 80-7044-361-8.

Je-li uvedeno přímo na publikaci, pak i takto:

PASCH, Marwin et al. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál, 1998. 416 s. ISBN 80-7178-127-4.

PASCH, M. et al. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál, 1998. 416 s. ISBN 80-7178-127-4.

Pozor na jména čínských, korejských, japonských atd. autorů. Ta raději uvádějte celá, bez iniciál. Jejich jména nemají totiž význam jmen a příjmení, jako je tomu u jmen našich.

Kapitola v knize

Model citace:

PŘÍJMENÍ, Jméno. Název kapitoly. In *Název díla*. Označení vydání. Místo vydání: Jméno nakladatele, rok vydání. Rozsah kapitoly. Standardní číslo.

POKORNÝ, Jan. Fyziologie chování a paměti. In *Lékařská fyziologie*. Praha: Grada Avicenum, 1994. s. 418-426. ISBN 80-7169-036-8.

Je možné uvádět i příjmení a jména autorů celé knihy:

BUREŠ, J. Učení a paměť. In HÖSCHL, C., LIBIGER, J., ŠVESTKA, J. *Psychiatrie*. 3. vydání. Praha: Tigris, 2002. s. 158-159. ISBN 80-900130-1-5.

Kurzívou se označuje vždy název celého díla, nikoliv jednotlivých kapitol.

Příspěvek ve sborníku

Model citace:

PŘÍJMENÍ, Jméno autora. Název příspěvku. In PŘÍJMENÍ, Jméno editora (ed.) *Název díla*. Označení vydání. Místo vydání: Jméno nakladatele, rok vydání. Rozsah kapitoly. Standardní číslo.

ŠKODA, J., DOULÍK, P. Vliv sociálních faktorů na utváření image základní školy. In JANDOVÁ, R. (ed.) *Svět výchovy a vzdělávání v reflexi současného pedagogického výzkumu*. České Budějovice: Jihočeská Univerzita, 2007. s. 52-55. ISBN 978-80-7040-987-9.

DOULÍK, P., ŠKODA, J. Uplatnění prvků environmentální výchovy jako průřezového tématu RVP ZV v učebnici chemie pro ZŠ. In TÓTHOVÁ, A., VESELSKÝ, M. (eds.) *ScienEdu. Aktuálne trendy vo vyučovaní prírodovedných predmetov*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2007. s. 333-336. ISBN 978-80-88707-90-5.

Má-li sborník více editorů, používá se za jejich jmény zkratka (eds.).

Článek v časopise (seriálová publikace)

Model citace:

PŘÍJMENÍ, Jméno autora. Název příspěvku. *Název časopisu*, Rok vydání, ročník, číslo svazku, rozsah stránek. Standardní číslo.

DOULÍK, P., ŠKODA, J. Výzkum úrovně vybraných očekávaných výstupů žáků 1. stupně ZŠ prostřednictvím sebehodnocení. *Pedagogická orientace*, 2008, roč. 18, č. 2, s. 95 – 110. ISSN 1211-4669.

U cizojazyčných časopisů je označení ročníku a svazku ve zkratkách obvyklých pro daný jazyk. Zkratka pro počet stran je už ale česká: s.

AKERSON, V., L., FLICK, L., B., LEDERMAN, N., G. The Influence of Primary Children's Ideas in Science on Teaching Practice. *Journal of Research in Science Teaching*, 2000, vol. 37, no. 3, s. 363-385. ISSN 0022-4308.

V anglickojazyčných textech:
vol. = volume (ročník)
no. = number (číslo)

EIZ /elektronické informační zdroje

Citace webového sídla:

Primární odpovědnost. *Název webu. Podnázev webu* [nosič].

Sekundární odpovědnost. Vydání/verze. Místo vydání:

Nakladatelství, rok/datum vydání, datum aktualizace [datum citování]. Identifikátor. Dostupnost

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. C2013-2015 [cit. 2016-08-09]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz>

U všech citací platí, že se uvádějí jména autorů vždy bez titulů.

U citací dalších informačních zdrojů (hudebních nahrávek, not, katalogů, výstav, počítačových programů, e-mailů, ústních sdělení atd.) doporučení vyhledat způsob citace v ČSN ISO 690 nebo ČSN ISO 690-2.

<http://kniha.citace.com/ke-stazeni/>

Posudek vedoucího práce

Obecně hodnotí:

- ▶ přístup studenta k řešení úkolu,
- ▶ připravenost, iniciativu a pracovní morálku studenta,
- ▶ způsob a úroveň zpracování úkolu,
- ▶ přínos, popř. nedostatky práce,
- ▶ upozornění na případné potíže vzniklé v průběhu řešení práce.

Konkrétně:

- ▶ Hodnotí především celkový přístup studenta k plnění úkolu.
- ▶ Hodnotí ochotu a spolehlivost při plnění dílčích úkolů.
- ▶ Uvádí vhodné využití vědomostí a dovedností získaných během studia, popř. zvláštní, které získal student individuálně.
- ▶ Zmiňuje případnou souvislost s tématem týmového projektu, či jiné návaznosti.
- ▶ Zdůvodňuje případné potíže nezávislé na vůli studenta.
- ▶ Zdůvodňuje drobné změny či odchylky v zadání.
- ▶ V závěru práci hodnotí klasifikačním stupněm.

Posudek oponenta práce

Konkrétně:

- ▶ Hodnotí především odbornou stránku celé práce, a to komplexně. Tedy zvažuje jak stránku teoretickou a obsahovou, tak stránku empirickou. Zvláště se zaměřuje na interpretaci získaných výsledků a diskusi.
- ▶ Pokud uzná za vhodné, může si vyžádat další materiály, např. zdrojová data, nepublikované statistické analýzy, záznamové protokoly atd.
- ▶ Vyjadřuje se k formální a jazykové úrovni práce.
- ▶ Hodnotí celkový přínos práce, její závěry, vyjadřuje se k praktické aplikaci získaných poznatků a hodnotí reálnost vámi navržených doporučení pro praxi.
- ▶ V závěru hodnotí příslušným klasifikačním stupněm.

Obhajoba kvalifikační práce

- ▶ Hlavním cílem obhajoby je odborné zhodnocení předkládané kvalifikační práce, a to jak ze strany vedoucího práce, oponenta i autora. Předpokládá se, že všichni zúčastnění se mohou svobodně a bez vzájemných otevřených i skrytých invektiv a emocí k předmětu práce a úrovni jejího zpracování vyjádřit.
- ▶ Smyslem je studentovi ukázat klady i zápory jím předkládané práce, a to v atmosféře vzájemné věcné diskuse, tolerance a podpory.
- ▶ Obhajoba probíhá na základě posudku vedoucího práce a posudku oponenta. Oba dokumenty by měl mít student s alespoň týdenním předstihem k dispozici. Posudek vedoucího práce je zaměřen na komplexní přístup studenta k činnosti během jejího zpracování. Zároveň by měl obsahovat otázky na studenta při obhajobě a navrhouvanou klasifikaci. Posudek oponenta je zaměřen na kritické zhodnocení práce, na její klady a problematické momenty. I tento posudek by měl končit návrhem klasifikace.
- ▶ Ze strany vedoucího práce se za nepřípustné z etického hlediska pokládá prosazování výborného hodnocení práce s evidentními nedostatky. Stejně tak je neetická snaha oponenta zvyšovat svou prestiž prostřednictvím kritiky „za každou cenu“, zvláště není-li kritika věcná či motivována jinak než odborně.
- ▶ Ze strany studenta se za neetické pokládá snaha dosáhnout co nejlepšího hodnocení práce jinými nástroji, než je úroveň odborného zvládnutí tématu a závěrečné práce jako celku.

Průběh obhajoby

- ▶ 1. Stručné představení práce
 - **10 minut** – zaměřte se zejména na dosažené výsledky. Připravte si vhodnou prezentaci, která zaujme věcností, uvedením konkrétních faktů a závěrů.
- ▶ 2. Čtení posudků vedoucího práce a oponenta
- ▶ 3. Reakce studenta na posudky
 - **reakci mějte předem připravenou**, může to být i několik snímků v MS PowerPoint. Ukažte, že jste se připomínkami v posudcích důkladně zabývali.
- ▶ 4. Rozprava v plénu
 - je „nejriskantnější“ část obhajoby, protože během ní můžete dostat otázku, na kterou nejste připraveni. Reagujte klidně, s rozmyslem, **nehádejte se**.

Čeho se vyvarovat!

- ▶ Neučte se texty nazpaměť! Při obhajobě budete ve stresu, paměť vám bude vynechávat.
- ▶ Nečtěte texty z předlohy! Působí to rušivým a nepřípraveným dojmem! Jako berličku použijte malé kartičky s textem, které držíte v ruce. 😊
- ▶ Nemluvte o tom, že někde to dělají takto a někde jinak, to velmi zdržuje.
- ▶ Vyhněte se vynucenému přerušení prezentace předsedou komise z důvodu překročení časového limitu nebo trpělivosti členů komise. Prezentace práce musí být stručná, výstižná a zaměřit se jen na podstatné věci.
- ▶ Je zásadní chybou, pokud se po ukončení prezentace někdo z komise zeptá, a co jste tedy ve své práci vlastně měl dělat!
- ▶ Vyvarujte se jakéhokoli požívání psychoaktivních preparátů (alkohol, tlumící léky atd.)!!! Jediným povoleným „dopingem“ je káva a oblíbené plyšové zvířátko. 😊